

Po raz trzynasty spotykamy się w Krakowie na **Festiwalu TRAKL-TAT**.

Asumptem festiwalu pozostaje postać i twórczość **Georga Trakla**, jednego z najważniejszych poetów europejskiego ekspresjonizmu, którego ostatnie dni życia i śmierć związane były z Krakowem. Trakl, jego poezja i doświadczenie Wielkiej Wojny są dla nas pretekstem do rozmowy o literaturze, historii, sztuce, pamięci i przemijaniu.

Za nami już forpocztą TRAKL-TAT-u. We wrześniu, podczas rejsu po Wiśle, rozmawialiśmy o Ludwigu Wittgensteinie - filozofie, który w czasie I wojny światowej służył w armii austro-węgierskiej, pływał po Wiśle w okolicach Krakowa i był mecenasem Georga Trakla. O jego biografii, filozofii oraz związkach z Traklem rozmawiali ks. prof. Józef Bremer i dr Urszula Idziak-Smoczyńska.

Teraz, przez pięć listopadowych dni, spotykać się będziemy z poetami, pisarzami i artystami, rozmawiać o poezji, literaturze i historii, a słowu towarzyszyć będą grafika tworzona na żywo oraz muzyka. Finałem XIII Festiwalu TRAKL-TAT będzie gala Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Georga Trakla.

3 LISTOPADA (WTOREK)

GEORG TRAKL - IN MEMORIAM

- **Tablica poświęcona Georgowi Traklowi na murze 5. Wojskowego Szpitala Klinicznego, ul. Wrocławska 1-3, Kraków, godz. 15:00**

Symbolicznie - dokładnie w rocznicę śmierci poety - rozpoczynamy XIII edycję TRAKL-TAT-u od złożenia kwiatów pod tablicą upamiętniającą **Georga Trakla**.

To właśnie z Krakowem związane były ostatnie dni życia poety. Tutaj trafił po załamaniu nerwowym, którego doznał podczas służby medycznej na froncie I wojny światowej, i tutaj zmarł 3 listopada 1914 roku.

LUDWIG WITTGENSTEIN - ODYSEJA TRAKTATU

- **Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, ul. Rajska 1 (II piętro), godz. 17:00**

Festiwalowi TRAKL-TAT towarzyszyć będzie przez cały listopad wystawa „Ludwig Wittgenstein: Odyseja Traktatu”, przybliżająca historię powstania „Traktatu logiczno-filozoficznego”, jednego z najważniejszych dzieł filozofii XX wieku. Wittgenstein podjął w nim próbę określenia granic języka i ludzkiego poznania, stawiając fundamentalne pytania o relację między słowami, myślą a rzeczywistością. Jego słynne zdanie: „O czym nie można mówić, o tym trzeba milczeć” stało się jednym z najbardziej rozpoznawalnych stwierdzeń współczesnej filozofii.

Początki pracy nad „Traktatem” sięgają I wojny światowej, kiedy Wittgenstein służył w armii austro-węgierskiej, m.in. na wojskowej barce patrolującej Wisłę w okolicach Krakowa. To właśnie podczas wojny prowadził notatniki filozoficzne, z których wyrosło późniejsze dzieło.

Wystawa nawiązuje do wrześniowej forpocztę TRAKL-TAT-u - rejsu po Wiśle śladami Wittgensteina, podczas którego ks. prof. Józef Bremer i dr Urszula Idziak-Smoczyńska rozmawiali o jego filozofii, wojennych doświadczeniach oraz związkach z Georgiem Traklem, którego autor „Traktatu logiczno-filozoficznego” był mecenasem.

PIOTR KLETOWSKI - HAS. SZYFRY PAMIĘCI

- **Arteteka Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, ul. Rajska 12 (wejście do ul. Szujskiego), godz. 18:00**

Filmowy wieczór TRAKL-TAT-u poświęcimy twórczości Wojciecha Jerzego Hasa. Piotr Kletowski - prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, filmoznawca, kulturoznawca i badacz kina autorskiego - zaprezentuje i omówi „Szyfry” (1966), jeden z najbardziej zagadkowych i poetyckich filmów reżysera.

„Szyfry” to opowieść o pamięci, wojennej traumie, śmierci i niemożności dotarcia do prawdy o przeszłości. Has tworzy oniryczny obraz Krakowa, miasta wspomnień, tajemnic i nierozliczonych wojennych losów. Film, w którym poetycka wizja splata się z brutalnością historii, nawiązuje do tematów bliskich ekspresjonistycznej poezji Georga Trakla. „Szyfry” są również próbą opowiedzenia o przemilczanych doświadczeniach wojny i powojennej historii. O sprawach, o których w 1966 roku można było mówić jedynie szyfrem.

Prof. Piotr Kletowski - filmoznawca i kulturoznawca, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zajmuje się kinem autorskim oraz jego historycznymi, antropologicznymi i filozoficznymi kontekstami. Autor książek poświęconych m.in. twórczości Stanleya Kubricka, Takeshiego Kitano i Piera Paola Pasoliniego oraz współautor wywiadów-rzek z Andrzejem Żuławskim, Grzegorzem Królikiewiczem i Piotrem Szulkinem.

4 LISTOPADA (ŚRODA)

MARCIN BARAN / WOJCIECH BONOWICZ - POJEDYNEK INSPIRACJI

- **Arteteka Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, ul. Rajska 12 (wejście do ul. Szujskiego), godz. 18:00**

Dwaj znakomici poeci, jedna scena. **Marcin Baran** i **Wojciech Bonowicz** będą nawzajem przepytywać się ze swojej twórczości, inspiracji, poetyckich wyborów i sposobów patrzenia na literaturę.

Marcin Baran - poeta, eseista i dziennikarz, jeden z autorów związanych z legendarnym „bruLionem”. Autor wielu książek poetyckich, m.in. „Zabiegów miłosnych”, nominowanych do Nagrody Literackiej Nike, oraz „Niemal całkowitej utraty płynności”, za którą otrzymał Wrocławską Nagrodę Poetycką Silesius. W 2026 roku ukazał się jego tom „Pełna morfologia”. Przez ponad pół dekady był przewodniczącym jury Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Georga Trakla.

Wojciech Bonowicz - poeta, publicysta i felietonista, laureat Nagrody Literackiej Gdynia za tom „Pełne morze”. Autor wielu książek poetyckich oraz książek poświęconych ks. Józefowi Tischnerowi. W 2026 roku ukazał się jego najnowszy tom wierszy „Bardzo”, a także książka „Siedem ważnych słów. Michał Heller w rozmowie z Wojciechem Bonowiczem”. Od lat związany z TRAKL-TAT-em, obecnie przewodniczący jury Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Georga Trakla.

5 LISTOPADA (CZWARTEK)

ANDRZEJ ZARĘBA - FARADYZACJA, FREUD I INNE „IZMY”

- **Arteteka Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, ul. Rajska 12 (wejście do ul. Szujskiego), godz. 17:00**

Narodziny nowoczesnego myślenia o psychice, historia medycyny i rysunek tworzony na żywo przez **Andrzeja Zarębę**, czyli Wielka Wojna od strony, o której nie mówi się na co dzień.

Wielka Wojna była gigantycznym laboratorium nie tylko nowych rodzajów broni, ale również nowych sposobów myślenia o ludzkiej psychice. Był to bowiem czas fascynacji rodzącą się psychoanalizą Zygmunta Freuda, hipnozą, sugestią i poszukiwaniem nowych terapii. Stosowano również metody, które miały uchodzić za szczyt nowoczesnej medycyny, a z dzisiejszej perspektywy mogą wyglądać jak eksperymenty z pogranicza nauki i szarlatanerii. Jedną z nich była faradyzacja - terapia wykorzystująca prąd elektryczny.

Jak leczono psychiczne rany żołnierzy? Gdzie przebiegała granica między terapią a eksperymentem? I jak doświadczenie Wielkiej Wojny zmieniło nasze myślenie o traumie i ludzkiej psychice?

O tym wszystkim opowiemy w nietypowej formule. **Andrzej Zaręba** - grafik, ilustrator i znawca historii wojskowości - będzie na oczach publiczności rysował i komentował opowieść powstającą podczas rozmowy z **Krzysztofem Maćkowskim**.

Andrzej Zaręba - grafik, ilustrator, autor filmów animowanych, rysownik prasowy i znawca historii wojskowości, szczególnie dziejów armii austro-węgierskiej i I wojny światowej. Absolwent Wydziału Grafiki krakowskiej ASP, wieloletni współpracownik krakowskiej „Gazety Wyborczej”, autor cyklu „Rok 1914” oraz książek „Chuda Emma” i „Orły Habsburgów”. Ilustrator m.in. książek Roberta Makłowicza.

ANNA ARNO – DO PANA KIERUJĘ MOJE MILCZENIE

- **Arteteka Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, ul. Rajska 12 (wejście do ul. Szujskiego), godz. 18:30**

Punktem wyjścia do spotkania z Anną Arno będzie jej książka „Do Pana kieruję moje milczenie”, opowieść o spotkaniach, które nigdy się nie odbyły, o przypadkach, przeoczeniach i losach ludzi, którzy mogli się spotkać, lecz się rozminęli. Autorka spleta biografie artystów, poetów i myślicieli początku XX wieku, kreśląc portret epoki, w której rodziły się nowe idee, sztuka i filozofia, a jednocześnie narastał cień przyszłych totalitaryzmów. Szczególne miejsce zajmuje w tej opowieści historia Georga Trakla i Ludwiga Wittgensteina.

Spotkanie poprowadzi prof. **Zbigniew Kadłubek** z Uniwersytetu Śląskiego.

Anna Arno – pisarka, poetka, eseistka, tłumaczka i historyczka sztuki. Absolwentka Sarah Lawrence College oraz Institute of Fine Arts na New York University. Autorka m.in. biografii „Paul Celan. Tam, za kasztanami, jest świat”, „Kot. Opowieść o Konstantym A. Jeleńskim” oraz „Niebezpieczny poeta. Konstanty Ildefons Gałczyński”. Tłumaczy z francuskiego, angielskiego, niemieckiego i hiszpańskiego.

6 LISTOPADA (PIĄTEK)

MIŁOŠ DOLEŽAL – JAZDA NA SZKLE

- **Arteteka Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, ul. Rajska 12 (wejście do ul. Szujskiego), godz. 18:00**

Gościem Festiwalu będzie **Miloš Doležal** - czeski poeta, pisarz, dokumentalista i badacz historii XX wieku. Polskim czytelnikom znany jest m.in. dzięki książkom „Gmina”, „Jakby

nam już dzisiaj przyszło umrzeć” i „Jazda na szkle po oszczanym zboczu”. Jego zainteresowanie pamięcią, historią Europy Środkowej i losem jednostki wobec wielkiej historii szczególnie mocno koresponduje z tematami obecnymi w TRAKL-TAT-cie.

Spotkanie poprowadzi **Michał Piętniewicz** - poeta, krytyk literacki i badacz literatury.

Miloš Doležal - czeski poeta, pisarz, publicysta i dokumentalista radiowy. Absolwent Uniwersytetu Karola w Pradze, przez wiele lat związany z Czeskim Radiem. Autor licznych tomów poetyckich, esejów, reportaży oraz dokumentów. Szczególne miejsce w jego twórczości zajmują pamięć, historia Europy Środkowej, rodzinne strony na Wyżynie Czesko-Morawskiej oraz losy ludzi doświadczonych przez totalitaryzmy XX wieku.

7 LISTOPADA (SOBOTA)

OGÓLNOPOLSKI KONKURS POETYCKI IM. GEORGA TRAKLA - GALA

ROBERT KASPRZYCKI - KONCERT

- **Żydowskie Muzeum Galicja, ul. Dajwór 18, godz. 18:00**

Finał XIII edycji TRAKL-TAT-u. Podczas uroczystej gali poznamy laureatów Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Georga Trakla i wręczymy nagrody autorom najlepszych zestawów wierszy. W tym roku na konkurs wpłynęło blisko 400 zestawów poetyckich.

Konkursowe jury:

Wojciech Bonowicz - przewodniczący jury, poeta, publicysta laureat Nagrody Literackiej Gdynia.

Małgorzata Lebda - poetka, pisarka i fotografka, laureatka Nagrody Literackiej Gdynia oraz Nagrody im. Wisławy Szymborskiej.

Miłosz Biedrzycki - poeta, tłumacz, inżynier geofizyk, jeden z autorów pokolenia „bruLionu”.

A kiedy już poznamy werdykt jury i wybrzmiały wiersze finalistów, pozostaniemy przy słowie, tyle że tym razem śpiewanym.

Wieczór zakończy koncert **Roberta Kasprzyckiego** - poety, pieśniarza, kompozytora i gitarzysty, jednego z najbardziej rozpoznawalnych polskich twórców piosenki literackiej, laureata Studenckiego Festiwalu Piosenki w Krakowie i autora takich utworów jak „Niebo do wynajęcia”, „Mam wszystko, jestem niczym”, „Światopodgląd” czy „Miejsca, przedmioty, kształty, drzwi”, które od lat należą do jego muzycznych wizytówek.

UWAGA: na galę z koncertem obowiązują bezpłatne wejściówki! Link do pobrania: <https://app.evene.pl/event/gala-kasprzycki-7-listopada/>

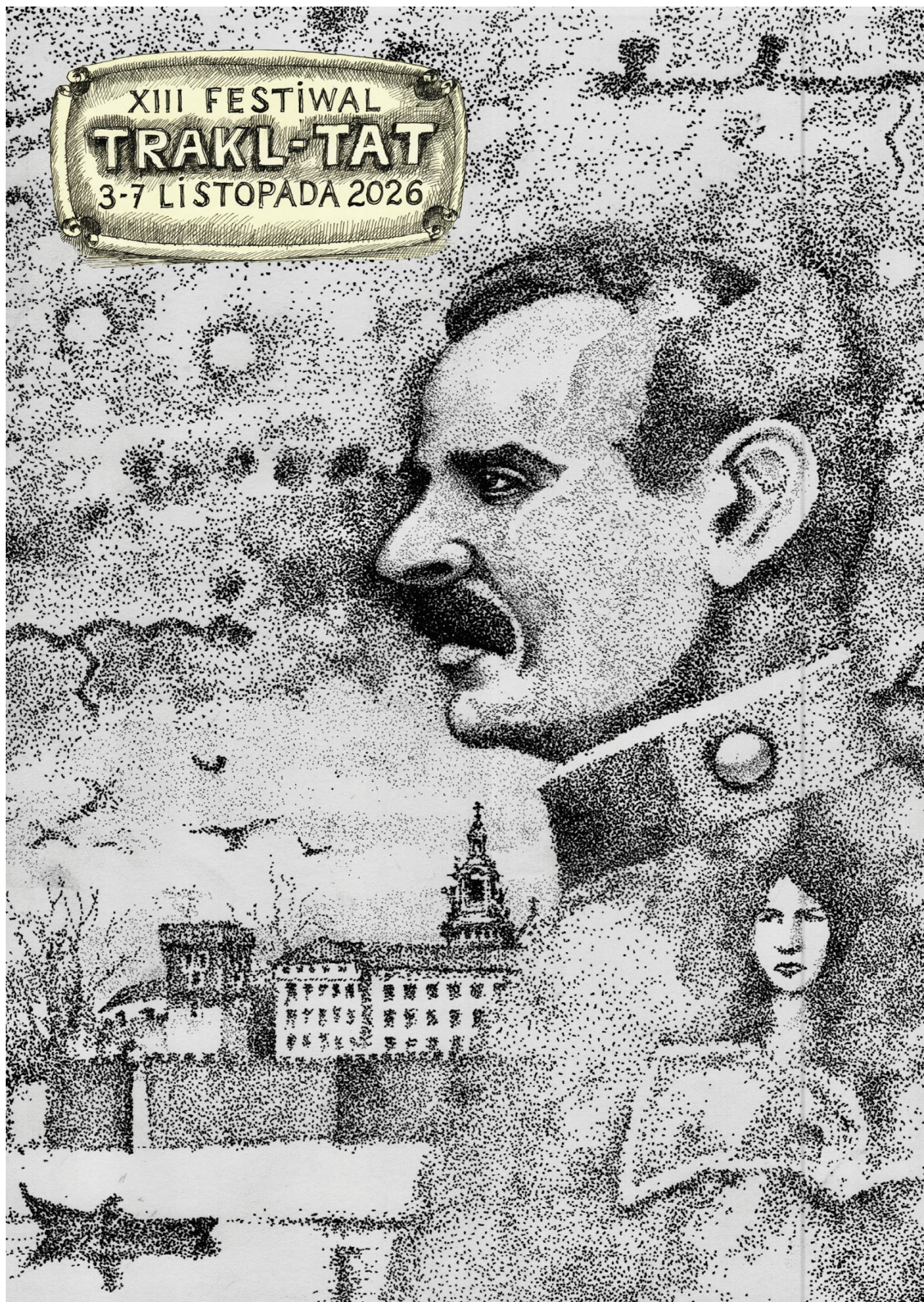
Organizatorzy: Fundacja Promocji Kultury URWANY FILM, RE-Bau.

Współorganizatorzy: Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie / Arteteka WBP w Krakowie, Żydowskie Muzeum Galicja.

Partnerzy: KBF - Kraków Miasto Literatury UNESCO, Konsulat Generalny Austrii w Krakowie, Towarzystwo Polsko-Austriackie, Verein Polnischer Ingenieurinnen in Austria.

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego.

Projekt jest finansowany ze środków Miasta Krakowa.

Rycina: Andrzej Zaręba